

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΟΜΟΚΕΝΤΡΟ
Α. Φλωρόπουλου
για μαθητές με απαιτήσεις

30
ΧΡΟΝΙΑ ΑΕΓΙΟΥΤΗΤΑΣ

<http://www.floropoulos.gr> - email: info@floropoulos.gr

• ΚΕΝΤΡΟ ΑΘΗΝΑΣ: Βερανζέρου 6, Πλατεία Κάνιγγος, Τηλ.: 210-38.14.584, 38.02.012, Fax: 210-330.42.42
• ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ: Λ. Βουλιαγμένης 244 (μετρό Δάφνης), Τηλ.: 210-9.76.76.76, 9.76.76.77

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

Σάββατο 8 Νοεμβρίου 2025

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

Θέμα Α1

Δώστε σύντομα το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

α. ΔΟΕ

β. βενιζελισμός

γ. Οργανικός Νόμος 1900

Μονάδες 15

Θέμα Α2

Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω προτάσεις ως **Σωστές** ή **Λάθος**.

α. Η ανάπτυξη του εσωτερικού εμπορίου στην Ελλάδα τον 19ο αιώνα ακολούθησε ρυθμούς ανάλογους με τους ρυθμούς ανάπτυξης της διεθνούς εμπορικής κίνησης.

β. Η άφιξη των Βαυαρών στην Ελλάδα το 1832 συνοδεύτηκε από τη σύναψη νέων δανείων.

γ. Στη Στερεά Ελλάδα επί Τουρκοκρατίας φορείς της πατρωνίας ήταν οικογένειες προκρίτων.

δ. Το 1844 ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος διατύπωσε με σαφήνεια στην Εθνοσυνέλευση τη Μεγάλη Ιδέα.

ε. Ο παλαίμαχος πολιτικός Ιωάννης Σφακιανάκης σε πάνδημο συλλαλητήριο στο Ηράκλειο (21 Μαρτίου 1905) υποστήριξε τους επαναστάτες του Θερίσου.

Μονάδες 10

Θέμα Β1

α. Ποια υπήρξε η πιο γνωστή περιοχή μεταλλευτικής δραστηριότητας στην Ελλάδα κατά τον 19ο αιώνα; (μον. 6)

β. Ποιες ήταν οι πιο σημαντικές επενδύσεις στις υποδομές της Αττικής κατά τις αρχές του 20ού αιώνα; (μον. 6)

Μονάδες 12

Θέμα Β2

Πώς οργανώθηκε η Κρητική Πολιτεία αμέσως μετά την αποχώρηση των ξένων Ναυάρχων στις 10 Δεκεμβρίου 1898;

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Θέμα Γ1

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται, να παρουσιάσετε:

- α. την άποψη του Δημητρίου Υψηλάντη, όταν έφτασε στην Πελοπόννησο κατά την έναρξη της Επανάστασης, για την οργάνωση της Επανάστασης και τη διοίκηση του νέου κράτους (μον. 15)
- β. τις απόψεις των προκρίτων για το ίδιο θέμα. (μον. 10)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ενώ οι πρόκριτοι σε σχέση με τη διάταξη των αξιωμάτων και τη θεσμική οργάνωση δεν έβλεπαν πέρα από τον ορίζοντα της πελοποννησιακής αυτοδιοίκησης, ο Υψηλάντης οραματιζόταν ήδη ένα ελληνικό κράτος που θα περιλάμβανε όλα τα απελευθερωμένα εδάφη και θα κυβερνιόταν από ένα κεντρικό κοινοβούλιο με πολύ ευρείες εξουσίες. Στην απαίτησή του να συγκεντρώσει την πολιτική και στρατιωτική ηγεσία κατά μεγάλο μέρος και για απροσδιόριστο χρονικό διάστημα στα χέρια του και να στηριχτεί κυρίως στο αστικό στοιχείο προέβλεπαν σκληροτράχηλη αντίσταση οι γαιοκτήμονες, που απαιτούσαν να είναι ένα αυτοδιοικούμενο συλλογικό όργανο ίσων. [...] Ένα εθνικό κοινοβούλιο ή μια κεντρική κυβέρνηση δεν προβλεπόταν στο σχέδιό τους.

G. Hering, *Τα πολιτικά κόμματα στην Ελλάδα, 1821-1936*, μτφρ. Θεόδωρος Παρασκευόπουλος, Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 2004, τόμος Α', σελ. 76 (διασκευή).

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Σκοπός του Υψηλάντη δεν ήταν να εξουδετερώσει τη δύναμη των προκρίτων. Εκείνο που τον ενδιέφερε ήταν να δημιουργηθεί συγκεντρωτική διοικητική οργάνωση, κρατικά έσοδα, στρατόπεδα με κανονική τροφοδοσία και στοιχειώδη πειθαρχία και σώματα τακτικού στρατού, χωρίς τα οποία πίστευε πως δεν θα πετύχαινε η Επανάσταση· γι' αυτό και ήλθε σε σύγκρουση με τους προκρίτους. Είχε διαπιστώσει ότι οι μικροί ιδιωτικοί στρατοί που υπήρχαν δεν επέτρεπαν την κατάστροψη πολεμικού σχεδίου σε παμπελοποννησιακή κλίμακα, καθώς η δράση τους περιοριζόταν σχεδόν πάντα μέσα στα όρια της επαρχίας. Είχε ακόμα αντιληφθεί ότι το αποτέλεσμα μιας τέτοιας καταστάσεως θα ήταν να βασιλεύει η πολυαρχία, η αυθαιρεσία και ο τοπικισμός, και την πραγματική δύναμη να την έχουν οι πρόκριτοι και οι καπεταναίοι που θα γίνονταν ισχυροί με τα λάφυρα και τα πυρομαχικά, τα οποία θα αποκόμιζαν από τις νίκες εναντίον των Τούρκων, θα μπορούσαν να εισπράττουν οι ίδιοι φόρους, να μισθοδοτούν τα σώματά τους και να προσλαμβάνουν μικροκαπεταναίους.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τόμος ΙΒ', Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1978, σελ. 138-139 (διασκευή).

*Το κείμενο αποδόθηκε στο μονοτονικό, διατηρήθηκε όμως η ορθογραφία του.

Θέμα Δ1

Αξιοποιώντας τις ιστορικές σας γνώσεις και αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται να παρουσιάσετε τις συνέπειες της έκβασης των Βαλκανικών πολέμων:

- α. στην οικονομία της Ελλάδας (μον. 13)
- β. στην επίλυση του Κρητικού Ζητήματος. (μον. 12)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Οι Βαλκανικοί πόλεμοι, συνδυάζοντας στην τελική τους φάση τον αγώνα των Κρητικών και των Μακεδόνων για την ανεξαρτησία τους, είχαν και για τους δύο αγώνες αίσιο τέλος. Εκτός από τη Μακεδονία και την Κρήτη, η Ελλάδα αυξήθηκε εδαφικά στην Ήπειρο και κατέληξε να ελέγχει στην ουσία πολυάριθμα ελληνόφωνα νησιά. Σε τελική ανάλυση αύξησε το έδαφός της κατά 68% (από 64.786 σε 108.762 τετραγωνικά χιλιόμετρα) και τον πληθυσμό της από περίπου 2.700.000 σε 4.800.000 κατοίκους. [...] Το επίτευγμα της Ελλάδας [...] ήταν εκπληκτικό. [...]

Το 1914 τα έσοδα έφτασαν τα 204 εκατομμύρια δραχμές, από τα οποία τα 72 εκατομμύρια προέρχονταν από τις νέες επαρχίες. Επιπλέον, η Ελλάδα απέκτησε μεγαλύτερη έκταση καλλιεργήσιμης γης (από 8.600.00 στρέμματα το 1911 έφτασε στα 13.300.000 το 1914), ενώ η αξία της αγροτικής παραγωγής ανέβηκε από 262 εκατομμύρια δραχμές το 1912 στα 413 εκατομμύρια το 1914.

Αν όμως αυτά τα κέρδη ήταν σταθερά, αυτό δεν σημαίνει ότι δεν συνοδεύονταν και από σοβαρά προβλήματα. Τα εκτεταμένα βόρεια σύνορα [...] ήταν δύσκολο να προστατευτούν. Επιπλέον η Ελλάδα είχε αποκτήσει και ένα ευρύ τμήμα μη ελληνικού (μη υπαγόμενου στο Πατριαρχείο) πληθυσμού. Στο ελληνικό κομμάτι της Μακεδονίας ζούσαν μόνο 528.000 Έλληνες απέναντι σε 465.000 μουσουλμάνους. Στα εδάφη που είχαν κερδηθεί στην Ήπειρο ζούσαν 166.000 Έλληνες, 38.000 μουσουλμάνοι και 10.000 Εβραίοι και Βλάχοι. [...] Το 1914 ζούσαν στην Ελλάδα περίπου 750.000 άτομα που δεν ανήκαν στο ελληνικό στοιχείο. Οι περισσότεροι κατοικούσαν κατά μήκος των μακρών βορείων συνόρων και επομένως αποτελούσαν απειλή σε περίπτωση πολέμου.

Douglas Dakin, Η ενοποίηση της Ελλάδας (1770-1923), μετάφραση Α. Ξανθόπουλος, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, β' έκδοση, Αθήνα 1984, σελ. 303-304.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

[...] Στο πλαίσιο του διεθνούς δικαίου η ένωση [εν. της Κρήτης] κατοχυρώθηκε με τις συνθήκες και τις διπλωματικές ρυθμίσεις που ακολούθησαν τους Βαλκανικούς πολέμους.

Συγκεκριμένα σύμφωνα με τη συνθήκη του Λονδίνου (άρθρο 4, Μάιος 1913) ο Σουλτάνος εκχώρησε την Κρήτη στους τέσσερις «συμμάχους ηγεμόνας» (Ελλάδας, Βουλγαρίας, Σερβίας, Μαυροβουνίου) και παραιτήθηκε από όλα τα κυριαρχικά και άλλα δικαιώματά του στο νησί. Η συνθήκη του Βουκουρεστίου (Αύγουστος 1913, άρθρο 5) επιβεβαίωσε την παραίτηση της Βουλγαρίας από κάθε δικαίωμά της επί της Κρήτης. Μάλιστα, τότε θεωρήθηκε περιττό να επιζητηθεί όμοια παραίτηση από τη Σερβία και το Μαυροβούνιο, ενώ οι Μεγάλες Δυνάμεις δεν αντιτάχθηκαν, όταν το ελληνικό κράτος ενσωμάτωσε το νησί ως ελληνική περιφέρεια. Στη συνέχεια (29 Νοεμβρίου 1913) η ελληνική κυβέρνηση ζήτησε από όλα τα κράτη, με τα οποία διατηρούσε διπλωματικές σχέσεις, να αποδεχθούν την κατάργηση των διομολογήσεων¹ στις πρώην οθωμανικές κτήσεις, που απέκτησε η Ελλάδα μετά τους Βαλκανικούς πολέμους.

Η απάντηση όλων των κρατών συμπεριλαμβανομένων και των Μεγάλων Δυνάμεων, ότι «έλαβαν γνώση της ρηθείσης ανακοινώσεως» θεωρείται ο κύριος τίτλος διεθνούς αναγνώρισης της ένωσης της Κρήτης με την Ελλάδα και της οριστικής ρύθμισης του Κρητικού ζητήματος. [...]

¹ Διομολογήσεις: στο διεθνές δίκαιο, συμβάσεις με τις οποίες οι υπήκοοι ενός ισχυρού κράτους αποκτούσαν δικαιώματα και προνόμια στο έδαφος ενός άλλου λιγότερου ισχυρού ή αναπτυσσόμενου κράτους.

Οι συνθήκες των Βαλκανικών πολέμων ικανοποίησαν εθνικά οράματα των βαλκανικών κρατών εκτοπίζοντας την Οθωμανική Αυτοκρατορία από την περιοχή και δίνοντας τελική λύση στο Κρητικό με την επιτήδεια διαχείριση του Ελευθερίου Βενιζέλου.

*Στέλλα Αλιγιζάκη, Η διπλωματική εξέλιξη του Κρητικού Ζητήματος (1830-1913)
στο 100 Χρόνια Ένωση ΚΡΗΤΗ ΕΛΛΑΔΑ 1913-2013,
Χανιώτικα νέα, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών & Μελετών «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος»,
ειδική έκδοση Δεκέμβριος 2013, σελ. 26*

Καλή επιτυχία!!!